

Τετάρτη, 2 Απριλίου 2003

**ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ
ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ**

Ο Προεδρεύων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πρωθυπουργός της Ελλάδας Κώστας Σημίτης, μετά το πέρας της ομιλίας του (διανέμεται σε ξεχωριστό δελτίο τύπου) απάντησε συνοπτικά σε ερωτήσεις που του έθεσαν ευρωβουλευτές. Οι ερωτήσεις τους αφορούσαν:

- Την πρωτοβουλία του Βελγίου, της Γαλλίας και της Γερμανίας για ενισχυμένη συνεργασία σε θέματα άμυνας.
- Την αύξηση των αμυντικών δαπανών της Ευρώπης σε περίπτωση που προχωρήσει μια τέτοια πρωτοβουλία.
- Τις προϋποθέσεις άσκησης μιας αυτόνομης ευρωπαϊκής εξωτερικής πολιτικής.
- Τον ισχύοντα κανόνα της ομοφωνίας στην Ένωση και τις δυνατότητες περιορισμού του.
- Τον τρόπο και τα μέσα για την ανοικοδόμηση του Ιράκ μετά τον πόλεμο.
- Τις συνέπειες που προκάλεσε ο πόλεμος στο Ιράκ, αλλά και τις επιπτώσεις που θα υπάρξουν μετά τον πόλεμο, σε περίπτωση που ο Ο.Η.Ε. δεν θα διαδραματίζει τον κεντρικό ρόλο.
- Τις ελληνοτουρκικές σχέσεις.
- Το Κυπριακό και τη δυναμική επίλυσής του στο πλαίσιο του Ο.Η.Ε..

Όλοι ανεξαιρέτως οι ευρωβουλευτές συνεχάρησαν τον Προεδρεύοντα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και την Ελληνική Προεδρία για το επιτελεσθέν έργο της και τη διαχείριση, καθώς και την προώθηση πολλών κρίσιμων για την Ευρωπαϊκή Ένωση θεμάτων, σε μια περίοδο ιδιαίτερα δύσκολη, με εντάσεις στις διεθνείς σχέσεις λόγω του πολέμου στο Ιράκ, αλλά και σε μια περίοδο που χαρακτηρίζεται από διεθνή οικονομική ύφεση.

Οι απαντήσεις, τις οποίες έδωσε ο Προεδρεύων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης, στα θέματα που του ετέθησαν, έχουν ως ακολούθως:

«Αγαπητοί φίλοι και φίλες, θέλω να σας ευχαριστήσω για όσα θετικά είπατε για την αναγνώριση της προσπάθειάς μας και θέλω να τονίσω βέβαια, ότι ό,τι πετύχαμε σε ορισμένους τομείς, π.χ. στη συνεργασία με

την Τουρκία, στο Κυπριακό, για να φέρω δύο παραδείγματα, το πετύχαμε χάρη και στη βοήθεια πολλών από εσάς, που είστε εδώ σε αυτή την αίθουσα. Ήταν μια προσπάθεια, η οποία έγινε από περισσότερους και γι' αυτό είχε και αυτό το αποτέλεσμα. Όσον αφορά τώρα τα ερωτήματα.

- **Το πρώτο ερώτημα, σε σχέση με την πρωτοβουλία του Βελγίου, της Γαλλίας και της Γερμανίας, να συζητήσουν θέματα άμυνας:** Αυτή τη στιγμή οι τρεις αυτές χώρες ή το Βέλγιο που πήρε την πρωτοβουλία, δεν έχει παρουσιάσει ένα συγκεκριμένο κείμενο για το αντικείμενο της συζήτησης, το πλαίσιο της συζήτησης. Είχε στείλει παλαιότερα μια επιστολή η Βελγική Κυβέρνηση, θαρρώ ήταν το Γενάρη, η οποία αναφερόταν στα θέματα αυτά και κατέγραφε μια σειρά από προβλήματα που έχουν σχέση με την άμυνα, χωρίς να εξειδικεύσει όμως σε ποια σημεία θα ήθελε να γίνει μια συζήτηση.

Αυτή τη στιγμή οι τρεις αυτές χώρες βρίσκονται σε επαφή για να διαμορφώσουν την «ατζέντα» και εγώ θα ήθελα να παρατηρήσω το εξής: **Η Ελλάδα, μιλάω για την Ελλάδα, ως Ελλάδα, είχε υποστηρίξει από παλιά ότι χρειάζεται μια ευρωπαϊκή πολιτική ασφάλειας και άμυνας. Γι' αυτό η Ελλάδα θεωρεί ότι αυτή η πρωτοβουλία είναι χρήσιμη και αναλόγως με τις εξελίξεις, μπορεί να συμμετάσχει. Το βλέπω πολύ πιθανό.**

Ως Προεδρία πιστεύω όμως ότι είναι σκόπιμο μια τέτοια συζήτηση να διεξαχθεί και στο πλαίσιο της Ένωσης, όπως υπάρχει σήμερα. Μπορεί να παίρνουν ορισμένες χώρες μια πρωτοβουλία, να προετοιμάζουν, αλλά δεν το θεωρώ σωστό η συζήτηση αυτή να εξελίσσεται παράλληλα προς την Ένωση και χωρίς τα όργανα της Ένωσης να έχουν κάποια ανάμιξη ή να συμμετέχουν.

Γι' αυτό και προτίθεμαι να συνεννοηθώ με τον Γάλλο Πρόεδρο Σιράκ, τον Πρωθυπουργό του Βελγίου κ. Βερκόφσταντ και τον Γερμανό Καγκελάριο κ. Σρέντερ, για να δουν οι ίδιοι πώς θα μπορούσαν αυτές τις σκέψεις, όταν συναντηθούν, να τις φέρουν και στα ευρωπαϊκά όργανα, ώστε να υπάρχει εκεί μια συζήτηση.

Και η σκέψη, την οποία έχει ήδη εκφράσει ο Υπουργός Εξωτερικών, είναι το θέμα αυτό να αποτελέσει αντικείμενο συζήτησης στο Άτυπο Συμβούλιο των Υπουργών Εξωτερικών, το οποίο θα συνέλθει, αμέσως μετά, το Σαββατοκύριακο, αμέσως μετά τη συνάντηση των «3» και από εκεί και πέρα, να εξεταστεί από όλους μαζί, ποια θα μπορούσε να είναι η εξέλιξη αυτής της συζήτησης.

Θέλω να σημειώσω ότι το πρόβλημα παρουσιάζει ορισμένες δυσκολίες. Όπως θυμάστε, η ρύθμιση σχετικά με το Σένγκεν ή η συμφωνία του Σένγκεν ξεκίνησε από μια πρωτοβουλία, η οποία έγινε εκτός της Ένωσης. Αφού ολοκληρώθηκε η πρωτοβουλία του Σένγκεν

εντάχθηκε στην Ένωση. Θα μπορούσε κανείς να πει ότι ανάλογο θα πρέπει να γίνει εδώ.

Εγώ, όμως, αυτή τη στιγμή, ως Προεδρεύων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα θεωρούσα αρνητικό για την Ένωση, μία συζήτηση για ένα θέμα τόσο μεγάλης σημασίας να μην πραγματοποιηθεί και στο πλαίσιο της Ένωσης. Και στη διάρκεια της συζήτησης μπορεί να σταθμίσουν όλοι οι συμμετέχοντες και τις λύσεις που μπορεί να δοθούν, ενισχυμένη συνεργασία ή συνεργασία τύπου Σένγκεν και μπορούν να σταθμίσουν και πώς θα συνεχίσουν.

Επειδή το θέμα της άμυνας είναι ένα πολύ σημαντικό θέμα, πιστεύω ότι θα πρέπει προσεκτικά να το προσεγγίσουμε, να το προσεγγίσουμε μέσα από αλληπάλληλες επαφές. Τέθηκε αυτό το θέμα. Θα συνεχίσουμε. Αλλά ο σκοπός είναι μέσα στο πλαίσιο της Ένωσης να μπορούμε να δώσουμε λύσεις. Εκεί βέβαια θα εξεταστεί και εάν και ποιες χώρες θέλουν να συμμετέχουν.

Ρωτήθηκα τι σημαίνει αυτό για τα έξοδα άμυνας. Βεβαίως, αυτό σημαίνει ότι τα έξοδα άμυνας στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να αυξηθούν, με ό,τι συνέπεια αυτό μπορεί να έχει για ορισμένες άλλες πολιτικές. Έχοντας την εμπειρία και της χώρας μας, αλλά και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, μπορώ να πω ότι τα έξοδα άμυνας στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι αυτή τη στιγμή σε χαμηλό επίπεδο και ήδη και η Μεγάλη Βρετανία και η Γαλλία, αλλά και η Ομοσπονδιακή Γερμανία έχουν αποφασίσει να τα αυξήσουν.

Θα πρέπει βέβαια αυτό να γίνει με μέτρο και να γίνει και με συγκεκριμένους στόχους σε περίπτωση που χρειαστεί. Πιστεύω ότι χρειάζεται να υπάρχει μία αμυντική αποτρεπτική ευρωπαϊκή δύναμη. Αυτό είναι μία απαραίτητη προϋπόθεση εξωτερικής πολιτικής. Αν θέλεις αυτόνομη εξωτερική πολιτική, δεν μπορεί να μην έχεις καθόλου μέσα για να πραγματοποιήσεις αυτή την πολιτική.

- **Το δεύτερο θέμα είναι το θέμα της ευρωπαϊκής εξωτερικής πολιτικής.** Είπα στην εισήγησή μου ότι θα πρέπει να περιορίσουμε ή να αποφασίσουμε ότι δεν χρειάζεται ομοφωνία. Έχοντας ζήσει την εμπειρία τα τελευταία πολλά χρόνια θα πω, σε σχέση με το θέμα αυτό, ότι **σε θέματα ζωτικά για τα εθνικά συμφέροντα είναι σωστό να υπάρχει η δυνατότητα της άρνησης, του βέτο.**

Αυτό μπορεί να ξενίσει πολλούς εδώ, αλλά θέλω να υπενθυμίσω ότι όσον αφορά το λεγόμενο θέμα της συνεργασίας του NATO και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπήρχε μία πλειοψηφία στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία ήθελε να λύσει το θέμα αυτό με βάση μία συμφωνία η οποία είχε γίνει μεταξύ της Μεγάλης Βρετανίας, της Τουρκίας και του NATO και με βάση ένα κείμενο το οποίο λεγόταν κείμενο της Άγκυρας.

Οι άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης επειδή ήθελαν να τελειώνει το θέμα, συμφωνούσαν. Η Ελλάδα επανειλημμένα έφερε αντιρρήσεις και τελικά έγινε δεκτό ένα πολύ πιο ισορροπημένο κείμενο το οποίο μπορώ να πω ότι είχε και την αποδοχή της πλειοψηφίας των χωρών της Ένωσης, των μικρών χωρών της Ένωσης, οι οποίες δεν ήθελαν να δημιουργήσουν ιδιαίτερα θέματα σε σχέση με τις προηγούμενες προσπάθειες, αλλά δεν συμφωνούσαν να υπάρχει και μία πολιτική αποφασισμένη από τρίτους για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία δεν έδινε σημασία στη αυτονομία της Ένωσης.

Εκεί είδα ότι το ελληνικό βέτο ήταν θετικό, θέλω να πω ότι δεν έγινε ψηφοφορία και δεν υπήρξε βέτο. Αλλά η προσπάθεια της ελληνικής πλευράς να βελτιώσει τα πράγματα, για δύο Συμβούλια Κορυφής ήταν θετική. Μιλώ για θέματα τα οποία θίγουν ζωτικά συμφέροντα. Δεν είναι πολλά αυτά. **Αυτή τη στιγμή όμως ο κανόνας της ομοφωνίας επεκτείνεται σε πάρα πολλά άλλα θέματα. Δεν χρειάζεται.**

- **Θα ήθελα όσον αφορά το Ιράκ, επειδή τέθηκε η ερώτηση αν θα πληρώσουν οι Ευρωπαίοι τις καταστροφές: Δεν λέω να πληρώσουν οι Ευρωπαίοι τις καταστροφές, ούτε λέω ότι θα πρέπει κάποιος συγκεκριμένος να πληρώσει τις καταστροφές. Διότι στην πράξη ο ιρακινός λαός δυστυχώς θα πληρώσει τις καταστροφές, με το πετρέλαιο το οποίο θα πουλάει.**

Το θέμα είναι ποιος θα διαχειρίζεται πολιτικά και οικονομικά την όλη κατάσταση. Εγώ είχα συνομιλίες πριν δυο μέρες με τον Γενικό Γραμματέα του Αραβικού Συνδέσμου τον κ. Moussa. Όπως είχα και επαφές, τις προηγούμενες μέρες, με Πρωθυπουργούς αραβικών χωρών, Υπουργούς Εξωτερικών κλπ. Είναι κοινή πεποίθησή τους, ότι **εάν το καθεστώς το οποίο θα υπάρξει μετά το τέλος του πολέμου είναι ένα καθεστώς που καθορίζεται από εκείνους που έκαναν τον πόλεμο, θα υπάρχουν αντιδράσεις απ' όλες τις χώρες της περιοχής.** Ότι μπορεί να υπάρχει συνέχεια ή να υπάρχει τρομοκρατία ή να υπάρχει συνέχεια πολεμικών πρωτοβουλιών, αντάρτικο στις πόλεις κλπ.

Μία έκφραση την οποία άκουσα σ' αυτές τις συζητήσεις, είναι ότι η μεγάλη φασαρία θα αρχίσει όταν καταληφθεί η Βαγδάτη. Δεν ξέρω αν αυτό είναι αλήθεια ή όχι. Αλλά δείχνει όμως τη διάθεση. **Και πιστεύω ότι συμφωνούμε όλοι, ότι εάν υπάρξει ένα τέτοιο καθεστώς απ' τους εμπόλεμους στο Ιράκ, αν δεν λυθεί το Παλαιστινιακό, αν υπάρχουν απειλές οι οποίες αιωρούνται σε σχέση με άλλες χώρες της περιοχής, θα υπάρχει αντίδραση έντονη απ' όλο τον αραβικό κόσμο.**

Και η αντίδραση η έντονη στον αραβικό κόσμο, συνήθως δεν μπορεί να σταματήσει μονάχα σ' αυτή την περιοχή. Ούτε η

Μεσόγειος θα εξαιρεθεί, ούτε ίσως και άλλες περιοχές του κόσμου. Χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή, γιατί δεν πρέπει να δημιουργήσουμε μία κατάσταση, η οποία θα οδηγήσει σε πολλαπλασιασμό εντάσεων, αντιπαραθέσεων, αναμετρήσεων, κρίσεων, όπως θέλετε πέστε το, ενεργειών, οι οποίες θα οδηγούν σε ανασφάλεια και οικονομική και πολιτική και τους ανθρώπους.

Το πρίσμα της λύσης για το Ιράκ, η λύση για το Ιράκ, πρέπει να εξεταστεί με γνώμονα πώς θα έχουμε ειρήνη, πώς θα κατοχυρώσουμε πάλι τη συνεργασία στην περιοχή, πώς θα ξεπεράσουμε την κατάσταση που υπήρχε. Αυτό πρέπει να είναι το κριτήριο.

Το κριτήριο ούτε είναι ποιος πληρώνει, ποιος δεν πληρώνει, ούτε το κριτήριο είναι ποιος κέρδισε τον πόλεμο και αυτός έχει δικαίωμα. Δεν ξέρω αν έχει δικαίωμα ή όχι. Εμένα, εκείνο το οποίο με ενδιαφέρει, είναι: Θα επικρατήσει η ειρήνη; Αυτό είναι το κριτήριο.

Και αν η λογική λέει ότι δεν μπορεί να γίνει αυτό, πρέπει να το αποφύγουμε και ο πιο λογικός πρέπει να το παραδεχθεί αυτό. **Δεν είναι θέμα εδώ ποιος ασκεί την παγκόσμια κυριαρχία. Γιατί την ασκεί. Αν την ασκεί για την ειρήνη, πρέπει να την ασκήσει έτσι, ώστε να εξασφαλιστεί η ειρήνη.**

- **Στο ερώτημα του κ. Poss για την Κύπρο, θα απαντήσω ότι συμφωνώ απόλυτα μαζί του.** Δεν πρέπει η λύση του Κυπριακού η οποία επιδιώχθηκε επί δεκαετίες στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών και έφτασε σε ένα σημείο όπου θα μπορούσε να είχε επιτευχθεί, να μην επιδιωχθεί στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών. **Τα Ηνωμένα Έθνη πρέπει να έχουν τον κυρίαρχο ρόλο.**

Ακριβώς το θέμα έχει ως εξής: Ο κ. Ερντογάν ζήτησε να με δει στο Βελιγράδι στις 9 Απριλίου για να συζητήσει το Κυπριακό. Είπα στον κ. Ερντογάν (όπως συνήθως όταν συναντιόμαστε συζητάμε όλα τα θέματα), δεν μπορώ να συζητήσω μόνο το Κυπριακό, θα συζητήσουμε και τα άλλα θέματα. Και εν πάση περιπτώσει το Κυπριακό είναι ένα θέμα το οποίο συζητούν οι Κύπριοι μεταξύ τους. Εγώ μονάχα ένα δευτερεύοντα ρόλο μπορώ να παίξω σ' αυτό, όπως και σε όλη αυτή την περίοδο.

Και δεν συμφωνώ βέβαια με συνομιλίες όπως γράφεται στις εφημερίδες, δεν ξέρω αν είναι τουρκική πρόθεση, **των τριών εγγυητριών χωρών με τις δύο κοινότητες.**

Νομίζω ότι απάντησα περίπου σε όλες τις ερωτήσεις. Θα ήθελα πάλι να σας ευχαριστήσω που μου δώσατε τη δυνατότητα να παρουσιάσω τη δική μας πολιτική. Και θέλω πάλι να τονίσω ότι αυτή η περίοδος είναι μία περίοδος μιας μεγάλης κρίσης. Μια μεγάλης κρίσης που θέτει πολλά ερωτήματα. Τι κάνουμε στην Ευρώπη, την πολιτική άμυνας, πώς

εξασφαλίζουμε το ρόλο των Ηνωμένων Εθνών, τι γίνεται στη Μέση Ανατολή, αν θα πραγματοποιηθούν επιτέλους τα όσα έχουν υποσχεθεί οι Ηνωμένες Πολιτείες και άλλοι σε σχέση με την Παλαιστίνη κ.ο.κ.

Χρειάζεται συνεχής εγρήγορση και πίεση. Χρειάζεται πίεση για να επιτύχουμε στις προσπάθειες να έχουμε μία λειτουργία της Διεθνούς Κοινότητας, η οποία εξασφαλίζει την ειρήνη και τη συνεργασία. Η σημερινή εξέλιξη έδειξε πόσο αβέβαιες μερικές φορές είναι οι ρυθμίσεις τις οποίες έχουμε, πώς μπορούν καταστάσεις, τις οποίες θεωρούσαμε αμετακίνητες ή δύσκολες, να ανατραπούν, να αλλάξουν. Γι' αυτό χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή. Η συζήτηση γύρω απ' αυτά είναι πάντα χρήσιμη.

Σας ευχαριστώ».